

Rapport

Datum: 8 oktober 2007

Rapportnummer: 2007/215

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost op 14 december 2005 heeft geweigerd hem een kopie van zijn getuigenverklaring te verstrekken.

In dit verband klaagt verzoeker erover dat het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost zijn klacht over het voorgaande niet conform de klachtenregeling in behandeling heeft genomen.

Beoordeling

Algemeen

1. Het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost riep verzoeker schriftelijk op om op 14 december 2005 op het politiebureau te verschijnen voor een onderhoud met politieambtenaar F. F. hoorde verzoeker die dag als getuige van een strafbaar feit. Verzoeker vroeg vervolgens om een afschrift van het door F. opgemaakte proces-verbaal van zijn getuigenverklaring. F. weigerde hiervan een afschrift aan verzoeker mee te geven.
  2. Bij brief van 18 december 2005 diende verzoeker een klacht in over deze weigering bij de klachtencoördinator van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost. Verzoeker gaf hierbij aan dat hij van F. had vernomen dat de weigering om een kopie te verstrekken kennelijk in strijd is met de richtlijnen van het Ministerie van Justitie.
  3. Het hoofd van afdeling De Kempen van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost liet verzoeker bij brief van 3 januari 2006 weten dat verzoeker was bericht dat zijn klacht niet als formele klacht in de zin van de regionale klachtenregeling werd gezien. Wel deelde hij verzoeker mee dat zijn medewerker F. juist had gehandeld, waarbij hij zich baseerde op de door het College van procureurs-generaal aangegeven 'Instructie verstrekking van kopieën van een eigen verklaring' (zie Achtergrond, onder 1). Volgens het hoofd van afdeling De Kempen werd in deze instructie benadrukt dat processen-verbaal van verhoor worden opgemaakt ten behoeve van het opsporingsonderzoek en daarom in principe alleen ter beschikking dienen te staan van politie en/of justitie. Als verzoeker toch een afschrift wilde, kon hij dit gemotiveerd aanvragen bij de officier van justitie.
- In de brief van het hoofd van afdeling De Kempen werd de heer K. genoemd als behandelend ambtenaar.
4. Hierop liet verzoeker bij brief van 23 januari 2006 aan de klachtencoördinator weten dat hem nimmer was bericht dat zijn klacht niet-ontvankelijk was. Voorts was in de brief van 3 januari 2006 niet aangegeven op grond van welk besluit en artikel zijn klacht niet als formele klacht werd gezien. Vooral nu de bewering over de richtlijn niet verder was

onderbouwd met het overleggen van stukken, deelde verzoeker de klachtencoördinator mee zijn klacht te willen handhaven. Hij verzocht de klachtencoördinator om deze door te sturen aan de korpsbeheerder.

5. De korpsbeheerder liet verzoeker bij brief van 23 februari 2006 weten dat hij zijn klacht als niet gegrond beschouwde. De korpsbeheerder was het volledig eens met de brief van het hoofd van afdeling De Kempen van 3 januari 2006.

In de brief van de korpsbeheerder werd als behandelend ambtenaar eveneens de heer K. genoemd.

I. Ten aanzien van het weigeren een kopie te verstrekken

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost op 14 december 2005 heeft geweigerd hem een kopie van zijn getuigenverklaring te verstrekken.

2. De korpsbeheerder deelde in reactie op de klacht mee dat de zaak inmiddels ter beoordeling van Justitie was ingezonden. Volgens hem mocht hij om die reden geen standpunt innemen. Los daarvan bleef hij van mening dat het niet verstrekken van een afschrift van de verklaring, gelet op het opsporingsbelang, volledig terecht was.

De korpsbeheerder verwees verder naar de brief van het hoofd van afdeling De Kempen van 3 januari 2006, en deelde mee dat bij deze beslissing de door het College van procureurs-generaal gegeven instructie over de verstrekking van kopieën van een eigen verklaring van belang was geweest.

3. Verzoeker deelde in zijn reactie onder meer mee dat de korpsbeheerder zich ten onrechte had beroepen op het feit dat de stukken aan Justitie waren ingestuurd. Deze stukken waren ingestuurd om te bepalen of de betreffende verdachte zou worden vervolgd. Dit had echter niets met zijn klacht te maken, aldus verzoeker.

4. In antwoord op vragen van de Nationale ombudsman liet de minister van Justitie het volgende weten.

Een verzoek van een getuige ter verkrijging van een eigen verklaring dient niet te worden getoetst aan de Instructie verstrekking van kopieën van een eigen verklaring, omdat deze instructie ziet op verstrekking van verklaringen aan een verdachte. In aanvulling op bepalingen uit het Wetboek van Strafvordering (Sv), is in deze instructie geregeld welke procedure dient te worden gevolgd indien verdachten vragen om afschriften van hun eigen verklaring en in welke gevallen het onderzoeksbelang zich kan verzetten tegen een onmiddellijke verstrekking van een afschrift.

Wat betreft de verstrekking van een verklaring aan een getuige of een aangever, kent het Wetboek van Strafvordering geen specifieke regeling. Indien een getuige aan de politie vraagt om verstrekking van een door hem afgelegde verklaring, zal dit verzoek moeten worden getoetst aan de Wet Politiregisters.

Beoordeling

5. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering.

Het voorgaande brengt mee dat indien de politie van oordeel is dat een proces-verbaal, waar om een burger verzoekt, niet kan worden verstrekt, zij de burger gemotiveerd informeert over de reden van het niet verstrekken.

Meer in het bijzonder is dit voor de burger van belang wanneer afgifte wordt geweigerd, omdat niet de politie maar eventueel wel een andere instantie kan beslissen tot afgifte; de motivering houdt dan informatie in waarmee de burger verder kan.

6. Vast staat dat politieambtenaar F. heeft geweigerd om verzoeker een afschrift van zijn getuigenverklaring te verstrekken. Verzoeker heeft hierover geklaagd bij het afdelingshoofd, die verzoeker hierop gemotiveerd heeft geïnformeerd over de reden van het niet-verstrekken. Echter, de grond van de motivering, namelijk de verwijzing naar de Instructie van het College van procureurs-generaal, is niet juist geweest, omdat deze instructie slechts betrekking heeft op verklaringen van verdachten en niet op die van getuigen. De politieambtenaar had verzoeker moeten verwijzen naar de korpsbeheerder, bij wie hij op grond van de Wet Politiregisters een verzoek om verstrekking had kunnen indienen. Door dit niet te doen, is gehandeld in strijd met het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de klachtbehandeling

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er verder over dat het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost zijn klacht over het voorgaande niet conform de klachtenregeling in behandeling heeft genomen. In dit verband klaagt verzoeker erover dat de politie hem, in tegenstelling tot hetgeen hem is meegedeeld in de brief van 3 januari 2006, niet eerder heeft bericht dat zijn klacht niet als formele klacht werd gezien, en hem ook niet heeft uitgelegd waarom niet. Voorts klaagt verzoeker erover dat zowel de brief van het hoofd van afdeling De Kempen als de brief van de korpsbeheerder zijn behandeld door dezelfde persoon. Hij acht dit niet onafhankelijk.

2. De korpsbeheerder nam ten aanzien van deze klacht geen standpunt in.

Beoordeling

3. Ten aanzien van het niet als formele klacht aanmerken

3.1. Het motiveringsvereiste is onder meer neergelegd in artikel 9:8 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb; zie Achtergrond, onder 2.2). Conform het derde lid van dit artikel wordt de klager van het niet in behandeling nemen van zijn klacht zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van het klaagschrift schriftelijk in kennis gesteld. Dit besluit moet worden gemotiveerd (zie Achtergrond, onder 2.3).

3.2. In de brief van de politie van 3 januari 2006 is slechts gesteld dat verzoeker eerder was bericht dat zijn klacht niet als formele klacht in de zin van de regionale klachtregeling werd gezien. Verzoeker heeft ontkend dat hij dit bericht heeft gekregen. Tijdens het onderzoek is verder niet gebleken van een bericht van vóór 3 januari 2006, waarin wordt gemotiveerd waarom geen sprake is van een formele klacht. De politie heeft dus nimmer aangegeven om welke reden verzoekers klacht niet conform de klachtenregeling in behandeling is genomen. Hiermee is gehandeld in strijd met het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

4. Ten aanzien van de betrokkenheid van een zelfde politiefunctionaris

4.1. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Dit vereiste komt onder meer tot uitdrukking in artikel 9:7, eerste lid, van de Awb, waarin wordt gesteld dat een klacht niet mag worden behandeld door een persoon die betrokken is geweest bij de gedraging waarop de klacht betrekking heeft (zie Achtergrond, onder 2.1).

4.2. Tijdens het onderzoek is komen vast te staan dat zowel de brief van het hoofd van afdeling De Kempen als de brief van de korpsbeheerder is opgesteld door politieambtenaar K.

Hierdoor is echter geen sprake van strijd met artikel 9:7 Awb, omdat K. niet betrokken is geweest bij de gedraging waarop de klacht betrekking had; namelijk het niet verstrekken van de verklaring. Er is dan ook niet gehandeld in strijd met het verbod van vooringenomenheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost is

gegrond ten aanzien van:

het weigeren een kopie te verstrekken, wegens schending van het motiveringsvereiste;

het niet als een formele klacht aanmerken, wegens schending van het motiveringsvereiste;

niet gegrond ten aanzien van:

de vooringenomenheid tijdens de klachtbehandeling.

Onderzoek

Op 15 maart 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer R. te Lommel (België), ingediend door de heer T.P. Sanders te Bladel, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost (de burgemeester van Eindhoven), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd een politieambtenaar de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Deze maakte van deze gelegenheid geen gebruik. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor strafrechtelijk politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te 's-Hertogenbosch over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens zijn aan het College van procureurs-generaal nadere vragen gesteld. De minister van Justitie heeft op deze vragen gereageerd.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Zowel de korpsbeheerder als verzoeker deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van verzoeker van 15 maart 2006 met bijlagen.

De brief van verzoeker van 3 april 2006 met bijlagen.

De reactie van de korpsbeheerder van 8 mei 2006 met bijlage.

De reactie van verzoeker van 2 juni 2006.

De reactie van de minister van Justitie 30 augustus 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Instructie verstrekking van kopieën van een eigen verklaring van het College van procureurs-generaal van 1 juni 2005, registratienummer 2005I001:

"Achtergrond:

De Nationale ombudsman heeft de afgelopen jaren diverse klachten in behandeling genomen betreffende de vraag of een verdachte recht heeft op inzage in het proces-verbaal van zijn eigen verklaring en of hij daarbij tevens aanspraak kan maken op een afschrift daarvan gedurende het voorbereidend onderzoek. Daarbij is met name aan de orde geweest het recht op een afgifte van de eigen verklaring van de verdachte tijdens het ophouden voor verhoor en inverzekeringstelling, voordat het proces-verbaal naar het parket is gezonden.

(...)

Onbetwist is een ongeclausuleerd recht op kennisneming van het proces-verbaal van de eigen verklaring van de verdachten (art. 31 aanhef en onder a WvSv). De wijze waarop een afschrift kan worden verkregen is echter niet ongeclausuleerd.

Ter griffie kan een afschrift worden verkregen van de stukken waarvan kennisneming is toegestaan, met dien verstande dat het onderzoek door de verstrekking niet mag worden opgehouden. De wetgever heeft deze bijzondere procedure bij de verstrekking van afschriften vastgelegd in artikel 34, derde lid WvSv.

De Nationale ombudsman heeft de minister van Justitie aanbevolen te streven naar een praktijk waarin de politie desgevraagd een kopie van de eigen verklaring aan de verdachte verstrekt tenzij er dringende redenen zijn om dit niet te doen. In dit laatste geval zou de politie contact op moeten nemen met de officier van justitie of met de rechter-commissaris die dan zal beslissen op het verzoek.

De minister van Justitie heeft zich op het standpunt gesteld dat afschriften van stukken enkel worden verstrekt na verkregen toestemming van het OM of de rechter-commissaris. De minister van Justitie heeft hiertoe besloten, overwegende dat het recht op kennisneming dat de verdachte heeft, wezenlijk verschilt van het recht op het verkrijgen van een afschrift. Het onderzoeksbelang kan zich verzetten tegen de afgifte van de eigen verklaring. Te denken valt aan situaties waarbij het onderzoeksbelang vergt dat het mogelijk is dat:

een verdachte meermalen wordt verhoord over dezelfde zaak zonder dat hij reeds beschikt over een afschrift van zijn eerdere verklaring;

meerdere verdachten over dezelfde zaak verhoord kunnen worden zonder dat zij beschikken over afschriften van hun verklaringen en daarmee in de gelegenheid zijn om elkaars verklaringen op elkaar af te stemmen.

(...)

Samenvatting:

In deze instructie is de procedure beschreven voor de afhandeling van verzoeken van personen die vragen om een afschrift van de eigen verklaring gedurende het voorbereidend onderzoek, met name in die gevallen waarin nog geen proces-verbaal naar het parket is ingezonden. Hierbij moet, als boven vermeld, worden gedacht aan de situatie dat de verdachte meermalen gehoord moet worden, dan wel dat zeker is dat binnen enkele dagen andere verdachten in hetzelfde onderzoek zullen worden gehoord."

2. Algemene wet bestuursrecht

2.1. Artikel 9:7, eerste lid:

"De behandeling van de klacht geschiedt door een persoon die niet bij de gedraging waarop de klacht betrekking heeft, betrokken is geweest."

2.2. Artikel 9:8, derde lid:

"Van het niet in behandeling nemen van de klacht wordt de klager zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van het klaagschrift schriftelijk in kennis gesteld. (...)"

2.3. P.J.J. van Buuren en T.C. Borman, red., Algemene wet bestuursrecht, Tekst en commentaar, Deventer, 2003, aantekening 3, onder artikel 9:8

"De schriftelijke inkennisstelling is een besluit in de zin van de Awb, dat (...) moet worden gemotiveerd."